

स्थानीय राजपत्र

घोराही उप-महानगरपालिका

५ नं. प्रदेश, घोराही, दाङ

खण्ड ३) संख्या ५१ स्थानीय राजपत्र भाग २ मिति २०७६।०९।०९

निजी जग्गाको ढुंगा, गिट्टी, वालुवा, माटो आदि उत्खनन,
संकलन तथा ढुवानी व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

प्रस्तावना

निजी जग्गाहरूलाई आवास, कृषि, गैरकृषि, व्यावसायिक वा गैरव्यावसायिक प्रयोजनका लागि व्यवस्थापन गर्ने तथा सो क्रममा उत्खनन हुने ढुंगा, गिट्टी, वालुवा, माटो संकलन तथा ढुवानी गर्ने कार्यलाई नियमन तथा व्यवस्थित गर्न वान्छनीय भएकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ४ को खण्ड (अ) बमोजिम कार्य गर्न प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ४ (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी घोराही उप-महानगरपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यस कार्यविधिको नाम 'निजी जग्गाको ढुंगा, गिट्टी, वालुवा, माटो आदि उत्खनन, संकलन तथा ढुवानी व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि २०७६' रहेको छ ।
- (ख) यो कार्यविधि घोराही उप-महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाबाट

स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा र व्याख्या :

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

- (क) 'प्रमुख' भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकाको प्रमुख सम्भन्तुपर्दछ ।
- (ख) 'उप-प्रमुख' भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकाको उप-प्रमुख सम्भन्तुपर्दछ ।
- (ग) 'प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत' भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्तुपर्दछ ।
- (घ) 'नगर कार्यपालिका' भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्भन्तु पर्दछ ।
- (ङ) 'उप-महानगरपालिका' भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकालाई सम्भन्तुपर्दछ ।
- (च) 'निजी जग्गा' भन्नाले कुनै व्यक्तिको हक भोगको जग्गा धनी दर्ता प्रमाण पूर्जा प्राप्त जग्गा सम्भन्तुपर्दछ ।
- (छ) 'इजाजतपत्र' भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम प्रदान गरिने तोकिएको कार्य गर्न प्राप्त इजाजत पत्र सम्भन्तुपर्दछ ।
- (ज) 'शुल्क वा दस्तुर' भन्नाले उप-महानगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने शुल्क वा दस्तुर सम्भन्तुपर्दछ ।
- (झ) 'नगर सभा' भन्नाले घोराही उप-महानगरपालिकाको नगर सभा सम्भन्तुपर्दछ ।
- (ञ) 'कार्यदल' भन्नाले यसै कार्यविधि बमोजिम गठित कार्य समूह सम्भन्तुपर्दछ ।

३. निजी जग्गा व्यवस्थापन :

- (क) यस कार्यविधि अनुसार घोराही उप-महानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका निजी जग्गाहरु आवास, कृषि वा गैरकृषि, व्यावसायिक वा गैरव्यावसायिक प्रयोजनका लागि खन्ने, सम्प्याउने, पुर्ने वा

चक्लाबन्दी गर्ने समेतको कार्य निजी जग्गा व्यवस्थापन हो ।

४. इजाजत नलिई जग्गा व्यवस्थापन गर्न नहुने :
- (क) कसैले यस कार्यविधि बमोजिम इजाजतपत्र नलिई यस उप-महानगरपालिका क्षेत्रभित्र निजी जग्गा व्यवस्थापनको नाममा खनिज ढुंगा, गिट्टी, बालुवा आदि उत्खनन, संकलन ओसार पसार तथा विक्री वितरण गर्नुहुँदैन ।
- (ख) कसैले दफा ४ (क) विपरीत इजाजत नलिई निजी जग्गा व्यवस्थापन गरेमा यसै कार्यविधिको दफा १५ बमोजिम दण्ड जरिवाना गरिने छ ।
५. इजाजतपत्रको लागि निवेदन दिनुपर्ने :
- (१) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले यस कार्यविधि बमोजिम निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्न चाहेमा प्रयोजन खुलाई निर्धारित ढाँचामा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (२) निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्न निवेदन दिदा देहायका कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ ।
- (क) व्यवस्थापन गर्नुपर्ने जग्गाको जग्गाधनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपि
- (ख) सम्बन्धित जग्गाधनीको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- (ग) सँधियारहरु समेतको सर्जमिन मुचुल्का (चार किल्ला समेतको)
- (घ) प्रयोजन खुलेको सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र
- (ङ) उप-महानगरपालिकाबाट स्वीकृत प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदन
- (च) व्यवस्थापन गर्न जग्गाको नापी नक्सा
- (छ) जग्गा व्यवस्थापन गरे पश्चात देखिने जग्गाको स्वरूपको प्रस्तावित नक्सा
- (ज) प्राविधिक प्रतिवेदन
६. अनुमति लिनुपर्ने :
- (१) निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्दा संकलन भएको ढुंगा, गिट्टी, बालुवा,

माटो आदि ओसारपसार वा ढुवानी गर्दा उप-महानगरपालिकाबाट अनुमति लिनुपर्नेछ । अनुमति लिंदा देहायका कागजात संलग्न हुनुपर्नेछ ।

- (क) ढुवानी गर्ने व्यवसायीको व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- (ख) सम्बन्धित जग्गाधनीसंग ढुवानी सम्झौता गरेको सम्झौतापत्र
- (ग) ढुवानी गर्ने फर्मको कर दर्ता प्रमाणपत्र र पछिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाणपत्र
- (घ) ढुवानी गर्ने व्यवसायीको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि

७. प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण गर्नुपर्ने

- (१) १ रोपनी भन्दा बढी ९५०८.७२ बर्ग. मि. निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्न चाहने कुनै व्यक्ति वा संस्थाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा सूचीकृत परामर्शदाताबाट प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदन तयार गरी उप-महानगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ । तर १ रोपनी भन्दा कम क्षेत्रफलको निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्न भने IEE प्रतिवेदन अनिवार्य हुने छैन ।

- (२) दफा ७ (१) बमोजिम IEE प्रतिवेदन अध्ययन गरी सिफारिस गर्न देहाय बमोजिम सदस्य रहने गरी एक कार्यदल गठन गरिनेछ ।

- (क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत- संयोजक
- (ख) पूर्वाधार विकास महाशाखा प्रमुख- सदस्य
- (ग) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन महाशाखा प्रमुख- सदस्य
- (घ) सम्बन्धित वडा कार्यालयको वडा सचिव- सदस्य
- (ङ) स्थानीय वन कार्यालयका प्रमुख- सदस्य
- (च) पूर्वाधार विकास महाशाखाका अन्तर्गत प्राविधिक १ जना (अमिन)
-सदस्य

- (छ) राजश्व शाखाका प्रमुख- सदस्य-सचिव

- (३) दफा ७ (२) बमोजिम गठन भएको कार्यदलले पेश भएको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदन विस्तृत अध्ययन गरी उपयुक्त

देखिएमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने छ ।
कार्यदलको सिफारिससहित प्राप्त भएको प्रतिवेदन नगर प्रमुखबाट
स्वीकृत हुनेछ ।

- (४) एक रोपनी भन्दा कम क्षेत्रफल भएको जग्गा व्यवस्थापनको लागि
उप-महानगरपालिकाबाट खटिएको प्राविधिक टोलीले स्थलगत
अध्ययन गरी उप-महानगरपालिकामा पेश गरेको क्षेत्रफल र
उत्खनन हुने परिमाण खुलेको प्रतिवेदन अनिवार्य हुने छ ।
- (५) प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण वापत परामर्शदाताको पारिश्रमिक
जग्गाधनीले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

द. इजाजत पत्र दिन सकिने :

- (क) निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्नको लागि नगर प्रमुखबाट स्वीकृत
IEE प्रतिवेदन तथा संलग्न अन्य कागजातसहित उप-
महानगरपालिकामा प्राप्त भएको निवेदन उपयुक्त देखिएमा राजश्व
शाखाबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आफ्नो रायसहित नगर प्रमुख
समक्ष स्वीकृतका लागि पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट पेश भएको प्रतिवेदन साविकै वा
संशोधनसहित स्वीकृत गर्ने अधिकार नगर प्रमुखमा रहनेछ ।
- (ग) नगर प्रमुखबाट स्वीकृत भएमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले
सम्बन्धित जग्गाधनीलाई निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्ने इजाजत
प्रदान गर्नेछ ।
- (घ) जग्गा व्यवस्थापन गर्दा संकलन हुने ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो
आदि भण्डारण गर्नु परेमा निजी जग्गामा भण्डारण गर्नु पर्नेछ ।
सार्वजनिक, सरकारी वा ऐलानी, पर्ती जग्गामा भण्डारण गरेको
पाइएमा उप-महानगरपालिकाले जफत गरी लिलाम गर्न सक्नेछ ।
- (ङ) उत्खननबाट संकलन भएको ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो आदि
ओसार पसार गर्नुपरेमा उप-महानगरपालिकामा सूचीकृत फर्मसंग

सम्झौता गरी गर्नुपर्नेछ ।

९. इजाजतको अवधि :

- (क) निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्न प्रदान गरिएको इजाजतपत्रको अवधि एक आर्थिक वर्षको हुनेछ । तर इजाजतपत्र प्राप्त गरे तापनि इजाजतपत्र प्राप्त गरेको अवधिको असार १ गतेदेखि भदौ मसान्तसम्म निजी जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी कुनै पनि कार्य गर्न पाइने छैन ।
- (ख) म्यादभित्र उत्खनन भएको ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो आदि असार मसान्तसम्म ढुवानी हुन नसकी मौज्दात रहन गएमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा जानकारी गराई परिमाण प्रमाणित गराउनु पर्नेछ । असार मसान्तमा मौज्दात प्रमाणित गरिएको ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो आदि भदौ मसान्तपछि मात्र ढुवानी गर्न पाइनेछ ।
- (ग) यस कार्यविधि लागु हुनुपूर्व उत्खनन भैसकेको ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो आदि खानीजन्य पदार्थ यो कार्यविधि लागु भएको १ (एक) महिनाभित्र सम्बन्धित जग्गा धनिले मौज्दात प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।

१०. शुल्क वा दस्तुर तिर्नुपर्ने :

- (क) निजी जग्गा व्यवस्थापन गर्न इजाजतपत्रका लागि निवेदन दिंदा रु. १०००।- (अक्षरुपि एक हजार रुपैयाँ मात्र) निवेदन दस्तुर लिइनेछ । तर जग्गा व्यवस्थापन गर्दा संकलन भएका ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो आदि ढुवानी गर्दा ५ नं. प्रदेश सरकारले तोकेको नदीजन्य पदार्थको दररेटमा मूल्य अभिवृद्धि कर तथा अग्रीम कर समेत थप गरी हुन आउने रकम ढुवानीका लागि इजाजत दिनु अगावै नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

११. व्यवस्थापन, उत्खनन र ढुवानीमा रोक लगाउन सकिने :

- (क) यस कार्यविधि बमोजिम इजाजत प्राप्त गरी जग्गा व्यवस्थापन

खण्ड ३) संख्या ५१ स्थानीय राजपत्र भाग २ मिति २०७६।०९।०९

गरिने स्थलको उप-महानगरपालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गर्दा वा इजाजत प्राप्त गर्ने व्यक्तिले गरेको र ढुवानी सम्बन्धमा परेको उजुरीको छानबिन गर्दा यस कार्यविधिको उल्लंघन भएको पाइएमा उप-महानगरपालिकाले तत्काल उत्खनन तथा ढुवानी कार्यमा रोक लगाउन सक्नेछ र यसै कार्यविधिको दफा १५ बमोजिम दण्ड, जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

१२. इजाजत पत्र रद्द गर्न सकिने :
- (क) तोकिएको शर्त र समयसीमाभित्र कार्य प्रारम्भ र सम्पन्न नगर्ने व्यक्ति वा व्यवसायीलाई यस कार्यविधि बमोजिम प्रदान गरिएको इजाजतपत्र स्वतः रद्द हुनेछ ।
१३. इजाजत लिने व्यक्ति वा संस्थाले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू :
- (क) इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट तयार गरी तोकिएको शर्तहरू अनिवार्य पालन गर्नुपर्नेछ ।
१४. इजाजतपत्रको प्रतिलिपि :
- (क) इजाजत पत्र हराएमा, नासिएमा वा कुनै कारणबश च्यातिएमा इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले सोको प्रतिलिपि माग गर्न सक्नेछ ।
- (ख) दफा १४ (क) बमोजिम प्रतिलिपि माग गरेमा उप-महानगरपालिकाले रु. १००० (एक हजार) दस्तुर लिई प्रतिलिपि दिनुपर्नेछ ।
१५. दण्ड जरिवाना :
- (क) यस कार्यविधिको विखिलाप गर्नेलाई ५ नं. प्रदेश सरकारले तोकेको न्यूनतम दस्तुरलाई आधार मानी दोब्बर विगो कायम गरिनेछ । विगो बराबरको रकममा त्यति नै अंकमा थप रकम योग गरी कायम हुन आउने कूल रकम बराबर प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

१६. पुनरावेदन :
- (क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दफा १५ बमोजिम गरेको जरिवाना उपर चित्त नबुझ्ने पक्षले सो निर्णय भएको मितिले ३५ दिनभित्र नगर कार्यपालिका समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।
१७. अनुगमन तथा निरिक्षण सम्बन्धी व्यवस्था :
- (क) उपमहानगरपालिकाको प्रमुख, उपप्रमुख, सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा उहाँहरूले खटाएको कर्मचारी वा टोलीले व्यवस्थापन गर्न अनुमति पाएको जग्गाको जुनसुकै बखत अनुगमन गर्न सक्नेछ । अनुगमन गर्दा यस कार्यविधि विपरित कार्य गरेको पाइएमा तत्काल कार्य रोक्का गरी कारवाहीको लागि सिफारिस गर्न सक्नेछ ।
१८. कार्यविधि व्याख्या, विश्लेषण तथा अन्य व्यवस्था :
- (क) यस कार्यविधिको व्याख्या गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकामा रहनेछ ।
- (ख) यस कार्यविधिको कुनै प्रावधानहरू, संविधान, संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारका कानूनसंग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (ग) यस कार्यविधि संशोधन गर्नुपरेमा दफा ७ को उपदफा (२) बमोजिम गठित कार्यदलको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाले गर्न सक्नेछ ।
१९. विविध :
- (क) उत्खनन गरिने जग्गामा डाले घाँस प्रजातिका बाहेक अन्य साल, सिसौ, खयर, आदि प्रजातिका विरुवा पर्ने भए इलाका वन डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गरी रुख कटान आदेश लिनुपर्नेछ । रुख कटानीबाट प्राप्त हुने राजस्व संघीय वन ऐन बमोजिम दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

आज्ञाले,

ऋषिराम के.सी.

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत